

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget er et led i regeringens umiddelbare foranstaltninger til afhjælpning af den nuværende landbrugskrise og tilsigter at fremme efteruddannelsen inden for jordbrugssektoren ved at fritage elever på efteruddannelseskursus for egenbetaling i forbindelse med kursus.

Inden for landbruget er der i de senere år sket en omfattende struktur- og produktionsudvikling, der medfører stigende krav til landbrugsfaglige og ledelsesmæssige kundskaber hos erhvervets udøvere. En analyse af landbrugets driftsøkonomiske resultater viser betydelige variationer i det økonomiske resultat ved i øvrigt ensartede bedrifter, og det skønnes, at en del af denne forskel kan henføres til forskelle i den ledelsesmæssige og teknisk-biologiske viden hos driftslederne.

Landbrugets overlevelsessevne og fremtidige vægt i samfundsøkonomien er afhængig af, at der til stadighed findes det fornødne antal driftsledere med tilstrækkelig teoretisk baggrund for en forvarlig gennemførelse af nyinvesteringer og produktionsudvidelser. En række undersøgelser viser samstemmende, at der stilles store krav til driftslederne, for at større nyinvesteringer kan gøres rentable.

På baggrund af drøftelser mellem den daværende regering og landbrugets organisationer om erhvervets problemer nedsatte undervisningsministeriet i 1981 et udvalg, der bl.a. fik til opgave at overveje, om der under hensyn til de nuværende og forudsete driftsformer og driftsvilkår i landbruget var behov for en udbygning af efteruddannelsesmulighederne. Udvalget har i april 1982 afgivet betænkning nr. 951/1982 om landmændenes efteruddannelse m.v.

Udvalget har fundet det nødvendigt, at ledelsesmæssige og økonomiske uddannelsesstilbud udbygges, og at der i særlig grad sker en intensivering af efteruddannelsen på områderne driftsledelse og styring. Udvalget har ønsket iværksættelse af et særligt oplysningsarbejde omkring efteruddannel-

sen og foreslået ansættelse af 1 central konsulent og 4-5 regionale konsulenter.

Udvalget har fundet, at efteruddannelsen efter fritidsundervisningsloven og højskoleloven i alt væsentligt fungerer tilfredsstillende; men at den høje egenbetaling ved kostskolekursus efter højskoleloven (ca. 900 kr.) og vanskeligheden ved at tilvejebringe og betale kvalificeret afløsning for kursusdeltageren afskærer mange fra at deltage i efteruddannelse. Udvalget har derfor foreslået, at der tilvejebringes hjemmel for at yde tilskud til den enkelte kursusdeltager til dækning af dennes egenbetaling, og at der inden for den gældende vikarordning (lov nr. 209 af 13. maj 1981 om tilskud til vikarordninger inden for jordbruget) tilvejebringes en udvidet ramme til dækning af udgifter til vikaristand under efteruddannelse efter samme regler som ved sygdom.

Udvalget har fundet, at der er behov for udvidelse af den eksisterende efteruddannelseskapacitet og foreslår i denne forbindelse, at der oprettes mindst én kursussskole.

Regeringen finder det - ihvertfald for tiden - ikke forsvarligt at søge udvalgets forslag gennemført fuldt ud, men har fundet det rigtigt at søge problemerne omkring kursusafgiften og vikarordningen løst nu.

Tilskudsordningen foreslås som en tidsbegrænset forsøgsordning, og ordningen vil kun blive søgt forlænget, hvis landbrugets økonomiske forhold til den tid tilsiger det, og tilskudsordningen kan fastslås at have haft nogen mærkbar virkning for efteruddannelsen inden for jordbrugserhvervene.

Ud over elevtilskuddet på indtil 4 mill. kr. om året vil der blive tale om en merudgift i henhold til lov om tilskud til vikarordninger på ca. 4 mill. kr. årligt. I det omfang, tilskudsordningen medfører en øget tilgang til efteruddannelse inden for jordbrugssektoren, vil dette medføre en forøgelse af undervisningsministeriets lovbundne udgifter på ca. 800 kr. pr. ugelev (1983-niveau).

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for amtskommuner og primærkommuner.